

การส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในประเทศไทย

PROMOTING THE EDUCATIONAL MANAGEMENT SUCCESS OF NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION PROVISION IN THAILAND

ชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล

นิสิตการศึกษาล้ำสุดตรฐฐฐฐฐฐฐฐฐ
สาขาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Email : p_chaipat@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Email : puongrat@swu.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์

สาขาวิชาการอุดมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Email : achara@swu.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎฐฎฐฎฐฎฐฎฐฎ

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Email : dusadee@swu.ac.th

บทคัดย่อ

การส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในประเทศไทย เป็นทางเลือกของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่และผู้ลาออกจากการศึกษาในระบบ ซึ่งมีความคาดหวังที่จะได้รับโอกาสเข้ารับการศึกษาอย่างเสมอภาค สำนักงาน กศน. จึงได้ใช้เป็นจุดเน้นสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนามาโดยตลอด เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต และนำไปสู่การมีงานทำที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม อันเป็นการยกระดับการศึกษา สมรรถนะการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหา พัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิตและสังคม โดยดำเนินการกับสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงาน กศน. ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (กศน.อำเภอ) จำนวน 877 แห่ง และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต (กทม.) จำนวน 50 แห่ง สำหรับในระดับการเรียนการสอนหรือระดับห้องเรียนนั้น การศึกษานอกระบบได้ใช้ กศน.ตำบล/แขวง เป็นศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล ซึ่งมีจำนวน 8,672 แห่ง ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษานอกระบบ ส่งเสริมสนับสนุน และประสานภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา โดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมและประชาชนได้มีบทบาทในการร่วมจัดการศึกษา จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรประกอบด้วย ปัจจัยระดับสถานศึกษา จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ศักยภาพการปฏิบัติตามนโยบาย 2) กระบวนการบริหาร 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) ความร่วมมือในการทำงาน 5) ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตร 6) การประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ส่วนปัจจัยระดับการเรียนการสอน จำนวน 9 ปัจจัย ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน 2) การส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) ความคาดหวังของครูต่อผู้เรียน 4) การประเมินผลและติดตามผู้เรียน 5) ความสามารถในการสอนของครู 6) คุณลักษณะของครูผู้สอน

7) สื่อการสอน 8) การให้กำลังใจ และ 9) บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยระดับผู้เรียน จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน 2) แรงจูงใจของผู้เรียน 3) ความรับผิดชอบของผู้เรียน 4) ความพร้อมของผู้เรียน และ 5) ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน

คำสำคัญ : ความสำเร็จในการจัดศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ABSTRACT

Promoting the educational management success of non-formal and informal education provision in Thailand is an alternative for adult learners and those who fail to receive education in the formal education system and expect to get an equal chance to receive education. The Office of Non-Formal and Informal Education has used this point as a major goal to mobilize the development consistently in order to support lifelong learning for learners that leads to gaining quality employment thoroughly and equally, which is the upgrading of educational level, learning and problem solving competencies, career development, and life and social quality development. The implementation is applied with all educational institutions under the Office of Non-Formal and Informal Education including 877 district non-formal and informal education centers (NFE District) and 50 district non-formal and informal education centers in Bangkok metropolitan area. As for the operation at the instructional or classroom level, the 8,672 sub-district non-formal and informal education centers perform as the learning centers at the sub-district level. They perform the functions of providing non-formal education, promoting, supporting and coordinating with partnership networks in provision of education with the use of participatory management so that all sectors of society and people have a participatory role in educational management. From documentary study and in-depth interviews, it was found that the factors affecting the educational management success of non-formal and informal education should comprise six factors at the educational institution level: (1) the potential to implement the policy, (2) the management process, (3) leadership of the administrators, (4) cooperation in the workplace, (5) effectiveness of curriculum management, and (6) the assessment of educational quality of the institution; nine factors at the instructional level: (1) the efficiency of instructional management, (2) the promotion of opportunity for lifelong learning, (3) the teacher's expectations for learners, (4) the assessment and monitoring of learners, (5) teaching ability of the teachers, (6) characteristics of the teachers, (7) instructional media, (8) empowerment, and (9) the learning facilitating climate; and five factors at the learner level: (1) knowledge background of the learners, (2) motivation of the learners, (3) responsibility of the learners, (4) readiness of the learners, and (5) learning skills of the learners.

KEYWORDS : Successful educational management, Non-formal and informal education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เกิดจากความเชื่อที่ว่ามนุษย์ทุกคนต้องการความประสบความสำเร็จ เป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต การคิดตัดสินใจ การเลือกกระทำหรือไม่กระทำใดๆ ล้วนควรใช้เหตุผล ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิด และตัดสินใจด้วยตนเอง หัวใจสำคัญ คือการยอมรับและเคารพ ในการตัดสินใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ (อัญชลี ธรรมะวิสิฎกุล, 2551: ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่ต้องยึดหลักการ ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ ซึ่ง โนลส์ (Knowles, 1980: 43) เรียกวิชาการศึกษาผู้ใหญ่นี้ว่า แอนดราโกยี (Andragogy) โดยนิยามไว้ว่าเป็น "ศิลป์และศาสตร์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการ เรียนรู้" ซึ่งประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 6 ประการ คือ

(1) ความต้องการรู้ (need to know) จะเกิดขึ้นเมื่อ ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่เล็งเห็นว่า การเรียนรู้นั้นเกิดประโยชน์ต่อชีวิตจริง และตระหนักว่าการเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการ และความสนใจของตนเองได้

(2) มโนทัศน์ของผู้เรียน (the learner's self concept) จะเกิดขึ้นผู้ใหญ่ที่ความต้องการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่า และการเรียนรู้ที่มีลักษณะการแนะนำมากกว่าการสอน บทบาท ของผู้สอนควรจะเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วม อำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ (facilitator) และควรสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อ ยอมรับฟังและยอมรับในการแสดงออก ทศนคติและความรู้สึก นึกคิด ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ได้

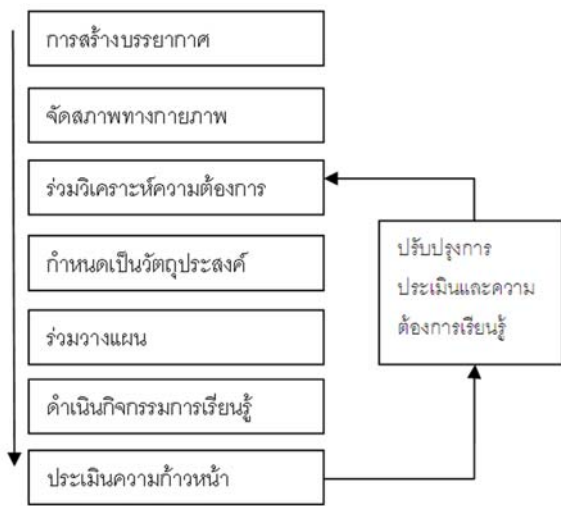
(3) บทบาทของประสบการณ์ของผู้เรียน (the role of the learner's experience) ผู้ใหญ่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล ยิ่งอายุมาก ประสบการณ์ก็จะยิ่งแตกต่างมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนผู้ใหญ่ควรคำนึงถึงทั้งในด้าน ของความแตกต่างระหว่างบุคคล และข้อดีของการมีประสบการณ์ ของผู้ใหญ่จะง่ายต่อการจัดการเรียนรู้และฝึกอบรม

(4) ความพร้อมที่จะเรียนรู้ (readiness to learn) ผู้ใหญ่ จะพร้อมและยอมรับในการเรียนรู้ เมื่อเชื่อว่าการเรียนรู้จะช่วย ทำให้ทำงานได้ดีขึ้น หรือช่วยให้พัฒนาตนเองได้มากขึ้น และสามารถนำไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ การจัดหลักสูตร จึงควรจะอาศัยสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว เพื่อเพิ่มความรู้อ ความเข้าใจ ทักษะ ซึ่งมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาในชีวิต ของผู้เรียนได้

(5) การนำไปสู่การเรียนรู้ (orientation to learning) ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้โดยอาศัยปัญหาเป็นศูนย์กลางหรือเพื่อ นำ ความรู้ไปแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน และจะเรียนรู้ได้อย่างดียิ่ง ในบรรยากาศแวดล้อมที่เป็นกันเอง ไม่มีความรู้สึกถูกบังคับ โดยระเบียบกฎเกณฑ์ ซึ่งผู้สอนจำเป็นออกแบบการเรียนรู้ ให้ตรงกับประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนผู้ใหญ่ได้

(6) แรงจูงใจ (motivation) ผู้ใหญ่จะต่างจากเด็ก คือ ผู้ใหญ่มีความต้องการที่จะเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง (Self-directed learning) ที่จะช่วยพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของตนเองให้ผู้ใหญ่ เกิดการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิตได้ (Life-long Learning) และยัง ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ร่วมกันจนเกิดสังคม แห่งการเรียนรู้ (Learning Society)

ทฤษฎีการเรียนรู้เหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นกรอบใน การส่งเสริมให้การจัดเรียนรู้ประสบความสำเร็จได้ อีกทั้ง ยังควร ต้องคำนึงถึงการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ (design of learning experience format) เพื่อตอบสนองความต้องการใน การเรียนรู้ของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์การรู้อย่างกล่าวที่ Knowles เสนอ เรียกว่ารูปแบบการสอนผู้ใหญ่ตามโครงสร้าง (Organic Model) มี 7 ขั้นตอนคือ (1) การสร้างบรรยากาศ (2) จัดโครงสร้างทางกายภาพให้อื้ออำนวยในการร่วมกันวางแผน (3) ผู้สอนอำนวยความสะดวกหรือช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความ ต้องการของตนเอง (4) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนด วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (5) ร่วมกันตัดสินใจเลือกและวางแผน กิจกรรมการเรียนรู้ (6) ดำเนินตามแผน และ (7) ผู้เรียนประเมิน ความก้าวหน้าของตนเองเป็นระยะจนกระทั่งเสร็จสิ้นกิจกรรม การเรียนรู้และประเมินตนเองในขั้นสุดท้าย ดังภาพประกอบ 1

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการสอนผู้ใหญ่ตามโครงสร้าง
ที่มา : ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ (2544: 66)

กระนั้นก็ตาม การศึกษานอกระบบ ได้นับเป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบหนึ่งที่ได้จัดการศึกษาให้กับผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ รวมถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้รับบริการที่พลาดโอกาสจากการศึกษาในระบบ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษามีความชัดเจนเช่นเดียวกับการศึกษาในระบบแต่จะมีข้อแตกต่างตรงที่รูปแบบหลักสูตรวิธีการจัดและระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรม มีความยืดหยุ่นและหลากหลายกว่า ตอบสนองตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น แต่ก็ยังคงมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน เพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ (1) เน้นความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมและทั่วถึง (2) ส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความยืดหยุ่นในเรื่องกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ จัดการศึกษาให้สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายให้เรียนรู้ในสิ่งที่สัมพันธ์กับชีวิต (4) จัดการศึกษาหลากหลายรูปแบบคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

อย่างไรก็ดี การส่งเสริมความสำเร็จในการศึกษานอกระบบนั้น ผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่จำเป็นต้องอาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมองและความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จทางการเรียน กระบวนการสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ โกวิทวรพิพัฒน์ (2544: 651-656) ที่ได้ประยุกต์แนวความคิดในเรื่อง

"คิดเป็น" มาเป็นเป้าหมายสำคัญในการให้บริการการศึกษาผู้ใหญ่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 และแนะนำวิธีการปรับตัวของมนุษย์ โดยเน้นการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเองและชุมชน สังคม (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551: 1-10; อัญชลี ธรรมะวิสิฎกุล, 2551: ออนไลน์) โดยมีหลักการที่สำคัญคือ การวิเคราะห์ปัญหาและแสวงหาคำตอบหรือทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา คิดอย่างรอบคอบ โดยอาศัยข้อมูลตนเอง ข้อมูลสังคม สิ่งแวดล้อมและข้อมูลทางวิชาการประกอบการตัดสินใจ แก้ปัญหาหรือหาทางเลือกเพื่อนำไปปฏิบัติ รู้จักคิดเพื่อแก้ปัญหา ด้วยวิธีการกระทำอย่างเหมาะสมและพอดี โดยต้องแสวงหาข้อมูลของตนเอง ข้อมูลของสภาพแวดล้อมในชุมชน และสังคม และข้อมูลทางหลักวิชาการ แล้วนำมาวิเคราะห์หาทางเลือกในการตัดสินใจที่เหมาะสม มีความพอดีระหว่างตนเองและสังคม อันเป็นที่มาของการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ (Functional Literacy) ให้ผู้เข้ารับการศึกษาได้รู้จักคิดแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพสถานะของตนและของกลุ่มที่เรียกว่า "คิดเป็น" โดยมีหลักการว่า เรียนแล้วสามารถนำข้อมูลทางวิชาการ ข้อมูลข้อจำกัดส่วนตัวของแต่ละบุคคล และข้อมูลเกี่ยวกับสังคม มาประมวลแล้วคิดหาคำตอบให้กับปัญหาของแต่ละคนหรือสังคม ซึ่งจะได้คำตอบที่หลากหลายและตรงกับสภาพของแต่ละบุคคลหรือสังคม โดยสรุปแนวคิดนี้เป็นกระบวนการแก้ปัญหา โดยพิจารณาข้อมูลอย่างน้อย 3 ประการคือ

(1) การรู้จักตนเองอย่างถ่องแท้เที่ยงธรรม หรือตน (Self) โดยพิจารณาความพร้อมในด้าน การเงิน สุขภาพอนามัย ความรู้ อายุ และวัย รวมทั้งความมีเพื่อนฝูงและอื่นๆ

(2) สังคมและสิ่งแวดล้อม (Society and Environment) หมายถึง คนอื่นนอกเหนือจากเราและครอบครัว จะเรียกว่าบุคคลที่ 3 ก็ได้ คือดูว่าสังคมเขาคิดอย่างไรกับการตัดสินใจของเรา เขาเดือดร้อนไหม เขารังเกียจไหม เขาชื่นชมด้วยไหม เขามีใจบั้นให้เราไหม รวมถึงตลอดถึงเศรษฐกิจและสังคมนั้นๆ เหมาะกับเรื่องที่เราตัดสินใจหรือไม่ รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี คุณธรรม และค่านิยมของสังคม

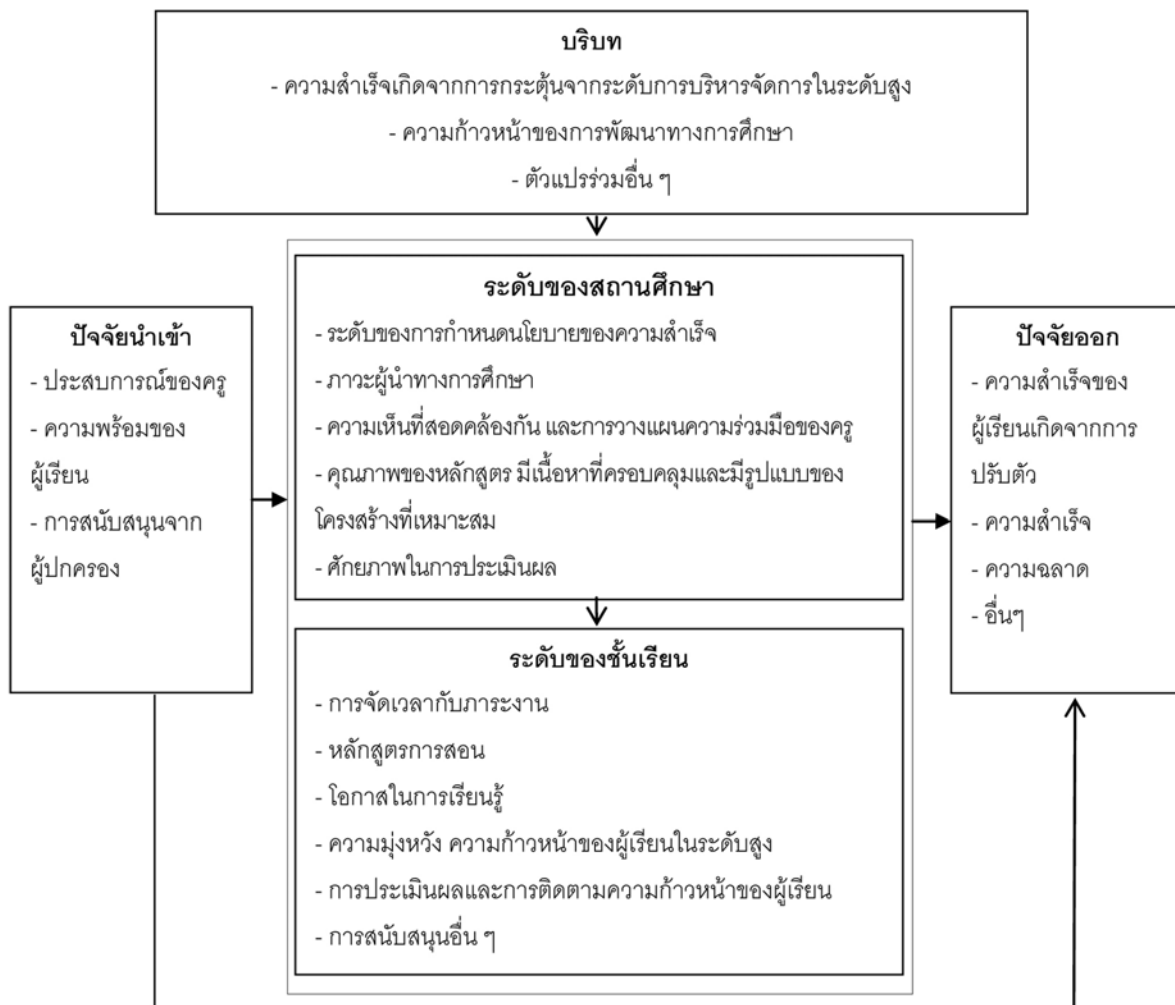
(3) ความรู้ทางวิชาการ เป็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือความรู้วิชาการในเรื่องที่ตรงกับสิ่งที่เราจะต้องตัดสินใจ ซึ่งถือเป็นหนังสือหลัก

ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษานอกระบบ

การจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีการนำองค์ประกอบต่างๆ มาบูรณาการร่วมกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงรูปแบบและตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการวิเคราะห์พหุระดับ (Multilevel) ได้มีส่วนทำให้เกิดรูปแบบของกรอบแนวคิดของการจัดการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ โดยแสดงให้เห็นถึงการจำแนกกลุ่มของระดับการซ้อนทับกันของตัวแปร เพอร์คีย์และสมิท (Purkey; & Smith. 1983: 427-452) ดังที่ซีรีนส์และครีเมอร์ (Scheerens; & Creemers. 1989: 691-706) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่การผลิตผู้เรียน รวมถึงการสอนให้บรรลุผล และ

ความสำเร็จของสถานศึกษา ต้องประกอบด้วยตัวแปรทางด้านต่างๆ และความเหมาะสมในการแบ่งชั้นหรือระดับตามการทำงาน/หน้าที่ของสถานศึกษา ซีรีนส์; ครีเมอร์ส, สตริงฟิลด์ และสลาวิน (Scheerens. 1990: 61-80; Creemers. 1994; Stringfield; & Slavin. 1992) ดังภาพประกอบ 2

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักวิชาการ (บุญชู ชลัษเฐียร. สัมภาษณ์. 2557; ปาน กิมปี. สัมภาษณ์. 2557; รุ่งอรุณ ไสยโสณ. สัมภาษณ์. 2557; วิรุพท์ นิลโมจน์. สัมภาษณ์. 2557; วันเพ็ญ ผ่องกาย. สัมภาษณ์. 2557) พบว่า การส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการศึกษานอกระบบ ควรคำนึงถึงปัจจัยที่ซ้อนทับกัน

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการผสมผสานองค์ประกอบของสถานศึกษาให้บรรลุผลสัมฤทธิ์
ที่มา : (Scheerens, 1990)

ระหว่างระดับผู้เรียน ครู และสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึง บทบาทหน้าที่และความสัมฤทธิ์ผลที่ควรพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ ในการจัดการศึกษานอกระบบอย่างแท้จริง

โดยปัจจัยที่ควรส่งเสริมในการจัดการศึกษานอกระบบ ในระดับผู้เรียน ควรประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน 2) แรงจูงใจของผู้เรียน 3) พฤติกรรมความรับผิดชอบของผู้เรียน 4) ความพร้อมของผู้เรียน และ 5) ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ ความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน จัดเป็นความรู้และ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนการศึกษานอกระบบในการรู้หนังสือ การมีทักษะการสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และระดับของประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากระยะเวลาที่ใช้การลงทะเบียนเรียนในระดับ ประถมศึกษา แรงจูงใจของผู้เรียน เป็นความมุ่งมั่นของผู้เรียน การศึกษานอกระบบ ที่จะกระทำการต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตาม เป้าหมาย การแสดงถึงความพยายามอย่างเต็มที่ต่อการเรียน สามารถเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น เมื่อมีอุปสรรคสามารถ คิดหาวิธีการและแนวทางแก้ไขให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ รู้สึกสบายใจ เมื่อประสบผลสำเร็จ และรู้สึกไม่สบายใจเมื่อล้มเหลว ความรับผิดชอบ ของผู้เรียน เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนการศึกษานอกระบบ แสดงออก ถึงการเป็นผู้ที่มีนิสัยใฝ่รู้และรักการอ่าน มีความกระตือรือร้น และสนใจที่จะเรียนรู้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มีการแสวงหาความรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง พยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ลุล่วง ความพร้อมของผู้เรียน เป็นการที่ผู้เรียนการศึกษานอกระบบมีความพร้อมในการจัดหา อุปกรณ์การเรียน จัดหาหนังสือและแบ่งเวลาในการเรียนรู้เพิ่มเติม จากการเรียนรู้ มีการจัดสภาพแวดล้อมของบ้านที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความกล้าคิดกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง มีความพร้อมใน การมาเรียน โดยทำกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ครูและสถานศึกษา กำหนดไว้ และทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นทักษะที่ผู้เรียน การศึกษานอกระบบได้ใช้วิธีการเรียนรู้ในการสร้างประสบการณ์ ต่างๆ ให้แก่ตนเอง ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดี ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ ใช้วิธีการจัดการความรู้ มีวิถีในการสืบค้นและแสวงหาความรู้อย่างหลากหลายและเป็นระบบ และมีทักษะการเรียนรู้ในการทำงานเป็นทีมและไม่เรียนรู้ตลอดเวลา

สำหรับปัจจัยที่ควรส่งเสริมในการจัดการศึกษานอกระบบ ของครูหรือระดับการเรียนการสอน ควรประกอบด้วย (1) การจัด

การเรียนรู้ (2) การส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต (3) ความคาดหวังของครูต่อผู้เรียน (4) การประเมินผลและติดตาม ผู้เรียน (5) ความสามารถของครูในการสอน (6) คุณลักษณะ ครูผู้สอน (7) สื่อการสอน (8) การให้กำลังใจ และ (9) บรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน เป็นความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมคุณภาพ การเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี การใช้รูปแบบที่ เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการจัดเตรียม สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจ ความถนัด มีความกระตือรือร้น และกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจของผู้เรียนและชุมชน การส่งเสริมโอกาสใน การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นพฤติกรรมที่ครูแสดงถึงการสนับสนุน ผู้เรียนการศึกษานอกระบบ ให้ได้รับการศึกษาตามความถนัด ความสนใจ เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมความเสมอภาคใน การเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อเข้าใจ เรียนรู้ เพื่อปฏิบัติ เรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน และเรียนรู้เพื่อเป็นตัวของตัวเอง ผ่านกระบวนการรับความรู้ ทักษะและเจตคติ ด้วยตนเองอย่าง ตั้งใจและต่อเนื่อง สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและสิ่งแวดล้อม ความคาดหวังของครูต่อ ผู้เรียน คือความรู้สึกนึกคิดของครูต่อการคาดการณ์ถึงการพัฒนา การของผู้เรียนและการควบคุมผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบงาน ที่ได้รับมอบหมาย ควบคุม การแสดงออกถึงพฤติกรรมของผู้เรียน โดยเอาใจใส่และกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความมุ่งมั่นต่อการเรียน ตระหนักถึงจุดมุ่งหมายในอนาคตของผู้เรียน แน่แนว เอาใจใส่ ช่วยเหลือผู้เรียนต่อแนวทางในอนาคตและการประกอบอาชีพ การประเมินผลและติดตามผู้เรียน คือ กระบวนการประเมินผล ผู้เรียนเชิงประจักษ์เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ของผู้เรียนการศึกษานอกระบบ มีการตัดสินคุณค่าในการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และมาตรฐานการเรียนรู้ ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมิน ผู้เรียน ติดตามความก้าวหน้าการเรียนรู้ของผู้เรียน อันนำไปสู่ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู มีวิธีการประเมินผลที่สอดคล้อง กับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบ มีการสอนเสริมแก่ ผู้เรียนที่ขาดความพร้อม โดยครูต้องมีการจัดทำแฟ้มบันทึกผล การเรียนอย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการสอนของครู คือ ความรู้และทักษะของครูในการทำหน้าที่สั่งสอน ฝึกฝน อบรม

ให้ศิษย์ได้มีความรู้ ความคิด ความสามารถ เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายในการทำกิจกรรมให้สำเร็จได้อย่างลุล่วง กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนที่ได้วางแผนและใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการค้นคว้าความรู้ และมีวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย คุณลักษณะครูผู้สอน เป็นบุคลิกลักษณะที่ครูมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้พัฒนาตนเอง เป็นต้นแบบแก่ผู้เรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ลักษณะนิสัย ทศนคติที่ดี เป็นผู้รอบรู้ มีความเมตตา รับผิดชอบ เสียสละ ดำรงยุติธรรม มีท่าทางและอารมณ์ที่มั่นคงและเป็นกัลยาณมิตรแก่ผู้เรียน สื่อการสอน ได้แก่ เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างเรื่องราว เป็นตัวกลางที่กระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน การศึกษานอกระบบ สื่อดังกล่าวประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ และการให้กำลังใจ เป็นพฤติกรรมที่ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนการศึกษานอกระบบ ได้แสดงความสามารถในการเรียนอย่างเต็มความสามารถและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดการแสดงออก มีการชมเชยผู้เรียนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง กระตุ้นช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถปรับตัวในการเรียน และสร้างแรงจูงใจ ยกย่อง ชมเชย และเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้แก่ผู้เรียนได้ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมที่ครูแสดงออกถึงความเข้าใจผู้เรียน การศึกษานอกระบบ มีความเป็นมิตรต่อกัน มีการจัดกิจกรรมการเรียนที่มุ่งส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียนและครูมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ และส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ขณะที่ปัจจัยที่ควรส่งเสริมในการจัดการศึกษานอกระบบในระดับสถานศึกษา ควรประกอบด้วย (1) ศักยภาพการปฏิบัติตามนโยบาย (2) กระบวนการบริหาร (3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (4) ความร่วมมือในการทำงาน (5) ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตร และ (6) การประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้ ศักยภาพการปฏิบัติตามนโยบาย เป็นการจัดเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินการ

ปฏิบัติตามพันธกิจที่เป็นไปตามนโยบาย กำหนดสมรรถนะของหน่วยงานในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย สร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบาย สามารถบริหารนโยบายที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและกลุ่มเป้าหมาย สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในการส่งเสริมกิจกรรม ให้บริการแก่ชุมชนในท้องถิ่นและสามารถปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและของสำนักงาน กศน. กระบวนการบริหาร คือการที่ผู้บริหารยึดถือความสำเร็จในเป้าหมายโดยใช้กระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และการควบคุมสมาชิกของหน่วยงาน งบประมาณ วัสดุ และการบริหารจัดการ สามารถการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในหน่วยงาน สร้างความร่วมมือกันวางแผนการจัดการศึกษา ถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา และสามารถวิเคราะห์งาน มอบหมายงาน และนิเทศ ติดตาม ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นพฤติกรรมด้านบุคลิกภาพและการกระทำของผู้บริหารที่มีอิทธิพลจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติงานสำเร็จ ลุล่วง ยอมรับฟัง เห็นคล้อยตาม และยอมปฏิบัติตามคำแนะนำ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ให้คำแนะนำเชิงวิชาการแก่ผู้ได้บังคับบัญชา ให้ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้ผู้ร่วมงานเข้าใจสถานการณ์และเปลี่ยนความคิดตาม สร้างค่านิยมที่ดีให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน และมุ่งปฏิบัติงานเชิงรุกมองข้างหน้า ความร่วมมือในการทำงาน เป็นกระบวนการทำงานที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทำงานร่วมกัน ใช้ความรู้และทักษะต่างๆ ในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และพัฒนากิจกรรม จัดอำนวยความสะดวกเพื่อเอื้อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานแก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง ส่งเสริมบรรยากาศที่เป็นมิตรต่อการปฏิบัติงานให้คำแนะนำ ชมเชย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตร คือ ความสามารถในการบริหารและจัดการหลักสูตร กศน. ส่งเสริมให้ครูเข้าใจในหลักการ จุดหมาย สาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ตามกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน จัดให้ผู้เรียนและครูเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด และการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา เป็นกระบวนการในการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และตัดสินคุณค่าของสถานศึกษา

ตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำไปสู่การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นใน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

หากดำเนินการส่งเสริมตามแนวทางนี้แล้ว เป็นที่เชื่อได้ว่าความสำเร็จในการจัดการศึกษานอกระบบ จะเพิ่มประสิทธิผลขึ้นอย่างมาก อันนำไปสู่การรองรับความต้องการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนการศึกษานอกระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการทบทวนแนวคิด หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ สามารถกำหนดเป็นรูปแบบการส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังภาพประกอบ 3

การนำไปใช้

ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นการส่งเสริมเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสามารถปฏิบัติต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้ใหญ่นั้น วุฒิมูล สกลเกียรติ (2546: 332) กล่าวว่า สามารถนำไปสู่การส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบประสบความสำเร็จได้ 5 ประการ คือ 1) เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองทั้งด้านทักษะ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ทั้งเปิดโอกาสให้เขาได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงสถานภาพในสังคม 2) เพื่อความมั่นคงและการมี

ส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์ในสังคม ซึ่งจะทำให้เขาได้หลุดพ้นจากความโง่เขลา รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ในสังคม รู้ข้อบังคับและสามารถทำหน้าที่ของคนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์แห่งตนและสังคม 3) เพื่อเปิดโอกาสให้คนได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของพวกเขาต่อผู้อื่น 4) เพื่อสนับสนุนให้แก้ไขสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งการศึกษาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายสูงสุด และ 5) เพื่อการเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูปในสังคมการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือที่ดีที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้วยการให้การศึกษาระดับน้อยๆ ซึมซับในเรื่องความรู้และความต้องการอื่นๆ เพื่อยกระดับคนในสังคมให้มีสถานภาพที่ดีขึ้น พร้อมกับการพัฒนาจริยธรรมและสติปัญญาควบคู่กันไป

การใช้แนวคิดการศึกษาของผู้ใหญ่มาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษานอกระบบ จะเน้นให้ผู้เรียนการศึกษานอกระบบ เกิดกระบวนการ "คิดเป็น" สามารถคิดเพื่อตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล 3 ด้าน คือ ต้องแสวงหาข้อมูลของตนเอง ข้อมูลของสภาพแวดล้อมในชุมชนและสังคม และข้อมูลทางหลักวิชาการ แล้วนำมาวิเคราะห์หาทางเลือกในการตัดสินใจที่เหมาะสม มีความพอดีระหว่างตนเองและสังคม

ในการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบให้ประสบความสำเร็จ ต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับผู้เรียน ด้วยการส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิด

<p>ปัจจัยระดับสถานศึกษา (ศูนย์ กศน.อำเภอ) จำนวน 6 ปัจจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศักยภาพการปฏิบัติตามนโยบาย 2) กระบวนการบริหาร 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) ความร่วมมือในการทำงาน 5) ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตร 6) การประเมินคุณภาพของสถานศึกษา 	<p>ปัจจัยระดับการเรียนการสอน (กศน. ตำบล) จำนวน 9 ปัจจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน 2) การส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) ความคาดหวังของครูต่อผู้เรียน 4) การประเมินผลและติดตามผู้เรียน 5) ความสามารถในการสอนของครู 6) คุณลักษณะครูผู้สอน 7) สื่อการสอน 8) การให้กำลังใจ 9) บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 	<p>ปัจจัยระดับผู้เรียน (นักศึกษา กศน.) จำนวน 5 ปัจจัย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน 2) แรงจูงใจของผู้เรียน 3) ความรับผิดชอบของผู้เรียน 4) ความพร้อมของผู้เรียน 5) ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน
---	---	---

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ความตระหนักและตั้งใจในการทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเอง ให้เกิดประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญต่อการควบคุมและกำกับดูแล การจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด รวมถึงให้ความสำคัญในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนและจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง อันจะเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและส่งเสริมให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาดำเนินการให้เกิดความสำเร็จอย่างที่ คาดหวังได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ดีต่อ การจัดการศึกษานอกระบบต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ได้รับทุน สนับสนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง "ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการศึกษาของนักศึกษาการศึกษานอกระบบ ในเขตปริมณฑล ของกรุงเทพมหานคร"

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท วรพิพัฒน์. 2544. การคิดเป็นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคมไทยในชีวิตพอเล่า : ดร.โกวิท วรพิพัฒน์. มปท.
- ชัยฤทธิ์ โทธิสุวรรณ. 2544. **การศึกษาผู้ใหญ่: ปรัชญาตะวันตก และการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชู ชลัษเฐียร. 5 มิถุนายน 2557. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวง ศึกษาธิการ. สัมภาษณ์.
- ปาน กิมปี. 9 มิถุนายน 2557. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์.
- รุ่งอรุณ ไสยโสภณ. 26 มิถุนายน 2557. กลุ่มพัฒนาการศึกษา นอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์.
- วันเพ็ญ ผ่องกาย. 3 มิถุนายน 2557. สำนักนโยบายและ ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์.
- วิรุฬห์ นิลโมจน์. 16 มิถุนายน 2557. กลุ่มแผนงาน สำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์.

วุฒิพล สกลเกียรติ. 2546. **การเรียนรู้ผู้ใหญ่และผู้เรียนผู้ใหญ่**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

2551. **แก้ปัญหาด้วยกระบวนการคิดเป็น**. หนังสือเรียน รายวิชาเลือกสาระทักษะการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น, สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการ ศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

2551. **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: รัชการพิมพ์.

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. 2551. **หลักการของการจัดการศึกษา นอกระบบ และปรัชญาการศึกษาที่เกี่ยวกับการศึกษา นอกระบบ**. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2556 จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/28/หลักการจัดการศึกษา/>

Creemers, B.P.M. 1994. **The Effective Classroom**. London: Cassell.

Knowles M.S. 1980. **The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy to Andragogy**. New York: Cambridge, The Adult Education Company.

Purkey, S.C., & Smith, M.S. 1983. Effective schools: a review. **The Elementary School Journal**, 83 (4), 427-452.

Scheerens, J. 1990. School effectiveness research and the development of process indicators of school functioning. **School Effectiveness and School Improvement**, 1 (1), 61-80.

Scheerens, J. & Creemers, B.P.M. 1989. Conceptualizing school effectiveness. **Developments in school effectiveness research. International Journal of Educational Research**, (13) 7, 691-706.

Stringfield, S.C. & Slavin, R. 1992. Raising societal demands, high reliability organizations, school effectiveness, "Success for All", and a set of modest proposals. Enschede, Address to the ICO-symposium.

>> **นายชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล**

นิสิต : การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยงานที่สังกัด : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ ตำแหน่งทางวิชาการ : นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

>> **ผศ.ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์**

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประวัติการศึกษา ศศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยรามคำแหง M.Ed. (Educational Administration) Tarleton State University, U.S.A. Ph.D. (Adult & Cont. Ed./Adm. Ed.) University Of North Texas, U.S.A.

>> **รศ.ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์**

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประวัติการศึกษา การศึกษามัธยมศึกษา (มัธยมศึกษา) - วิทยาลัยวิชาการศึกษา Master of Education - North Texas State University, U.S.A. Doctor of Philosophy (Higher Education) - University of North Texas, U.S.A.

>> **รศ.ดร.ดุษฎี โยเทลา**

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประวัติการศึกษา ระดับปริญญาตรี ค.บ. ครุศาสตรบัณฑิต (มัธยมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาโท M.S. Master of Science (Interdisciplinary Studies) U. of North Texas U.S.A ระดับปริญญาเอก Ph.D. Doctor of Philosophy (Educational Research) U. of North Texas U.S.A